

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
SH.TL.01	01.01.2019	0	-	Sayfa 1 / 6

- 1. AMAÇ:** Hastane genelindeki sterilizasyon/dezenfeksiyon uygulamaları için sterilizasyon yöntemlerini, dezenfektan seçimi ve dezenfektanların kullanım ilkelerini belirlemektir.
- 2. KAPSAM:** Hastanedeki tüm birimleri ve çalışanları kapsar.
- 3. TANIMLAR**
- 4. TANIMLAR:**
- 4.1. Temizlik:** Kir ve organik artıkların fiziksel olarak uzaklaştırılmasıdır.
- 4.2. Sterilizasyon:** Bir materyalin içerdiği tüm canlı mikroorganizma formlarının sporlar da dahil ortadan kaldırılması işlemidir.
- 4.3. Dekontaminasyon:** Cansız maddelerden patojen mikroorganizmaların uzaklaştırılması işlemidir.
- 4.4. Asepsi:** Steril ortam şartlarının korunması, infeksiyon etkenlerinin steril dokulara girişinin engellenmesidir.
- 4.5. Antisepsi:** Canlı dokular üzerinde veya içindeki mikroorganizmaları genellikle kimyasal maddeler kullanarak ortadan kaldırmaya yönelik uygulamalardır.
- 4.6. Antiseptik:** Canlı dokularda bulunan patojen mikroorganizmaların üremelerini durduran veya yok eden kimyasal maddelerdir.
- 4.7. Dezenfeksiyon:** Cansız maddeler üzerinde bulunan sporlu bakteriler dışındaki mikroorganizmaların yok edilmesi işlemidir.
- 4.8. Dezenfektan:** Cansız maddelerdeki patojen mikroorganizmaların üremelerini durdurmak veya öldürmek amacı ile kullanılan kimyasal maddelerdir.
- 4.9. MEK:** Dezenfektan solüsyonun Minimal Etkinlik Konsantrasyonudur.
- 4.10. Dezenfektan solüsyon test stribi:** Dezenfektan solüsyon minimal etkinlik konsantrasyon değerlendirme test şerididir. Ürüne özel olmalıdır. Tek kullanımlıktır.
- 4.11. Glisin:** Etkinliğini yitirmiş dezenfektan solüsyonu imha ederken nötralizasyonunu sağlayan üründür. Ürüne özel olmalıdır.
- 4.12. Yüksek Düzey Dezenfeksiyon:** Tüm vejetatif bakteriler, virüsler ve mantar sporları ile bakteri sporlarının kısmen yok edilmesi işlemidir.
- 4.13. Orta Düzey Dezenfeksiyon:** Tüberküloz etkenleri, vejetatif bakteriler, mantarlar ve bazı virüslerin yok edilmesi işlemidir. Bakteri sporlarına etkisi yok.
- 4.14. Düşük Düzey Dezenfeksiyon:** Tüberküloz etkenleri ve zarfsız virüslere etkisiz olan, ancak bir kısım vejetatif mikroorganizmaların yok edilmesi işlemidir.
- 5. SORUMLULAR:** Tüm sağlık çalışanları
- 6. FAALİYETLER:**
- Kullanıcı önlük, eldiven giymeli, maskesini takmalıdır.
- Aletler ayrılabilir parçaları sökülerek bol su ve deterjanla organik kirden arındırılmalıdır. Bol su ile durulanıp kurulanmalıdır.
- Isıya dayanıklı kritik ya da yarı kritik aletler paketlenerek sterilizasyon ünitesine gönderilmelidir.
- Isıya dayanıklı olmayan yarı kritik aletler için yüksek düzey dezenfeksiyon çözeltisi hazırlanmalıdır.
- Yüksek düzey dezenfektan kullanılan alanlarda, uygun havalandırma koşulları sağlanmalıdır.
- Dezenfektanların hazırlandığı konteynirlerin üzerine hazırlanma tarihi ve son kullanım tarihi yazılmalıdır.
- Yüksek düzey dezenfektanın minimal etkin konsantrasyonu (MEK) indikatörlerle günlük kullanılıyorsa günlük test, haftalık çalışılıyorsa her kullanımdan önce, günde 30 kere kullanılıyorsa her 10 kullanımda bir test olarak kontrol uygulanmalı ve yüksek düzey dezenfeksiyon solüsyonu kayıt formuna kayıt edilmelidir.
- Ph ölçer, MEK 'in belirlenmesi amacıyla kullanılmamalıdır.
- Aletler dezenfektan çözeltisi içine tamamen batırılmalıdır. (Gluteraldehit çözeltisi kapalı kaplarda kullanılır) Tablo- 2'de belirtilen sürelerde bekletilmelidir.

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
SH.TL.01	01.01.2019	0	-	Sayfa 2 / 6

Çıkarılan aletler bol su ile durulanır (tercihen distile su) ve iyice kurutulduktan (tercihen basınçlı hava ile) sonra kolay temizlenebilir dolaplarda/ raflarda saklanmalıdır.

Mutlaka önce aletlerin mekanik temizliği yapılmalıdır. Mekanik temizlik sonrasında aletlerin dezenfeksiyon ve sterilizasyonu Tablo-5’de belirtilmiştir.

Çamaşır suyu günlük yüzey temizliği için 1/100 oranında sulandırılmalıdır.

Yoğun kontaminasyonda çamaşır suyu 1/10 oranında sulandırılmalıdır.

Çamaşır suyu başka temizlik ürünleriyle karıştırılmamalıdır.

Alet Dezenfeksiyonu

Kullanıcı önlük ve eldivenini giyer, maskesini takar.

Tablo 1’e göre sınıflandırılan aletler ayrılabilir parçaları sökülerek bol su ve deterjanla organik kirden arındırılır.

Bol su ile durulanır ve kurulanır.

Isıya dayanıklı kritik ya da yarı kritik aletler paketlenerek sterilizasyon ünitesine gönderilir.

Isıya dayanıklı olmayan yarı kritik aletler için yüksek düzey dezenfeksiyon çözeltisi hazırlanır.

Dezenfektan kabının uygun bir yerine solüsyonun hazırlanma ve son kullanma tarihi, hazırlayan kişinin adı yazılır. 5.1.7.Aletler dezenfektan çözeltisi içine tamamen batırılır (gluteraldehit çözeltisi kapalı kaplarda kullanılır, kullanım süresi dolan gluteraldehit solüsyonunu kanalizasyona dökmeden önce her 1 lt’ye 6 gr(1 tatlı kaşığı) sodyum bisülfat (glisin)kullanılarak nötralize edilir.).

Tablo 2’de belirtilen sürelerde bekletilir.

Çıkarılan aletler distile su ile durulanır ve iyice kurutulduktan sonra kolay temizlenebilir dolaplarda saklanır.

TABLO 1: Kullanılan araç-gerece göre yapılacak sterilizasyon ve dezenfeksiyon

Sınıflama	Tanım	Sterilizasyon/dezenfeksiyon önerisi
Kritik araç gereçler	Steril dokulara temas eden veya vasküler sisteme giren araç gereçler (cerrahi aletler, kardiyak kateterler, bazı endoskoplar, protezler vb.)	Mutlaka steril olmalıdır
Yarı-kritik araç gereçler	Mukoza ve bütünlüğü bozulmuş deri ile temas eden araç gereçler (solunum ekipmanları, gastroenterolojik endoskoplar, larengoskoplar, bronkoskoplar vb.)	Sterilizasyon veya yüksek düzey dezenfeksiyon gerektirir
Kritik olmayan araç gereçler	Vücut bütünlüğü bozulmamış, sağlam deri ile temas eden araç gereçler (tansiyon aleti kılıfı, steteskop, termometre vb.)	Orta veya düşük düzeyde dezenfeksiyon veya sadece su ve deterjanla basit temizlik önerilir.

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
SH.TL.01	01.01.2019	0	-	Sayfa 3 / 6

TABLO 2. Hastanemizde bulunan orta ve yüksek seviyeli dezenfektanlar:

	Avantajları	Dezavantajları	Temas süresi		
			Dezenfeksiyon	Sterilizasyon	Maksimum Kullanım
Gluteraldehit (≥%2) (yüksek seviyeli)	-Korozyon yapmaz -Malzemelerle uyumludur -Organik maddelerden pek etkilenmez -Ucuzdur	-Toksik, alerjik, iritan -Fiksatif *Kullanıcılar maske, eldiven, önlük giymelidir. Ortam havalandırılmalıdır	20 dk	≥3 saat	15 gün
Alkoller (%60-90) (orta seviyeli)	-Çabuk etkili -Toksik-alerjik etkileri yok -Su ve kurutma gerektirmez -Diğer dezenfektanlarla (iyot, klorheksidin) etkili kombinasyonları oluştururlar -Cilt-el antisepsisi ve temiz sert yüzeylerin dezenfeksiyonu için uygun	-Çabuk buharlaşır -Yanıcı -Kalıcı etkisi yok -Penetrasyonu zayıf -Temiz şartlarda etkili -Uzun süreli kullanımda cildi kurutabilir -Mercekli aletlerin montaj materyalini bozabilir, lastik- plastik malzemeyi sertleştirebilir	Kuruyuncaya kadar	-	-

TABLO 3. Hastanemizde bulunan yer-yüzey dezenfektanları

	Org. mad. etkilenme	Tüberküloz it etki	Avantajlar	Dezavantajlar	Kullanım

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
SH.TL.01	01.01.2019	0	-	Sayfa 4 / 6

Hipokloritler	(+)	(+)	-Hızlı etkili -Geniş etki spektrumu -Ucuz -Toksisitesi az -Yüzeylerde fiske olmuş mikropların, biofilm tabakasının uzaklaştırılmasında etkilidir	-Organik maddelerden oldukça etkilenir -Koroziv -Stabil değildir -Amonyak ve asitlerle toksik bileşikler oluşturur -Tekstil ürünlerinin rengini giderir	-Günlük temizlik için 1/100 oranında sulandırılır -Yoğun kontaminasyon da 1/10 oranında sulandırılır -Başka temizlik ürünleriyle karıştırılmamalıdır
Alkoller (%60-90)	Hafif	(+)	-Çabuk etkili -Toksik-alerjik etkileri yok -Su ve kurutma gerektirmez -Diğer dezenfektanlarla (iyot, klorheksidin) etkili kombinasyonlar oluştururlar -Cilt-el antisepsisi ve temiz sert yüzeylerin dezenfeksiyonu için uygun	-Çabuk buharlaşır -Yanıcı -Kalıcı etkisi yok -Penetrasyonu zayıf -Temiz şartlarda etkili -Uzun süreli kullanımda cildi kurutabilir -Mercekli aletlerin montaj materyalini bozabilir, lastik- plastik malzemeyi sertleştirebilir	-Ulaşılabilen küçük yüzeylerin ve kritik olmayan araçların dezenfeksiyonunda püskürtme yoluyla kullanılır.
Gluteraldehit (≥%2)	(+)	(+)	-Korozyon yapmaz -Malzemelerle uyumludur -Organik maddelerden pek etkilenmez -Ucuzdur	-Toksik, alerjik, iritan -Fiksatif *Kullanıcılar maske, eldiven, önlük giymelidir. Ortam havalandırılmalıdır	-Kullanım talimatında belirtilen oranlarda sulandırlarak uygulanır.

TABLO 4. Hastanemizde bulunan antiseptik bileşikler (el ve cilt antiseptikleri)

STERİLİZASYON DEZENFEKSİYON TALİMATI

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
SH.TL.01	01.01.2019	0	-	Sayfa 5 / 6

	Org. mad. etkilenme	Tüberküloz sit Etki	Avantajları	Dezavantajları
Alkoller (%60-90)	Ha fif	(+)	-Çabuk etkili -Toksik-allergik etkileri yok -Su ve kurutma gerektirmez -Diğer dezenfektanlarla (iyot, klorheksidin) etkili kombinasyonlar oluştururlar -Cilt-el antisepsisi ve temiz sert yüzeylerin dezenfeksiyonu için uygun	-Çabuk buharlaşır -Yanıcı -Kalıcı etkisi yok -Penetrasyonu zayıf -Temiz şartlarda etkili -Uzun süreli kullanımda cildi kurutabilir -Mercekli aletlerin montaj materyalini bozabilir, lastik-plastik malzemeyi sertleştirebilir
iyodoforlar (povidon iyot)	(+)	(+)	-İyotun ağır koku, tahriş edici etki ve kalıcı boyama özelliklerini göstermezler -Hem antiseptik hem de detenfektan olarak kullanılabilirler -Deterjanlarla (noniyonik ve katyonik) kombine etki gösterirler	-Nispeten yavaş etki gösterirler -Kan varlığında aktivitelerini büyük ölçüde kaybederler -Metallere koroziv etki yapabilir -Nadiren iyot alerjisi oluşturabilir -Cilt, göz irritasyonu yapabilir

TABLO 5. Dezenfeksiyon uygulanan materyale göre dezenfeksiyon türü ve kullanım kuralları

	Dezenfeksiyon uygulanacak materyal	Kullanılacak dezenfektan	Kullanım kuralları
Kritik Aletler	Cerrahi aletler Kardiak kateterler Protezler	-Isıya dayanıklı olanlar için otoklav ile sterilizasyon -Isıya dayanıksız malzeme için etilenoksit ile sterilizasyon	Tek kullanımlık aletlerin yeniden kullanımında her ünite kendi protokollerini oluşturmalı ve bu uygulamalar sürecinde protokole titizlikle uyulmalıdır

**STERİLİZASYON DEZENFEKSİYON
TALİMATI**

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
SH.TL.01	01.01.2019	0	-	Sayfa 6 / 6

	Endoskoplar	Endoskoplar için gluteraldehit ile yüksek düzey dezenfeksiyon(Bkz:Bronkoskop dezenfeksiyon talimatı)	
Yarı Kritik Aletler	Endotrakeal tüpler Trakeostomi kanülü Hava yolu araçları Anestezi solunum devreleri Laringoskop	%2 gluteraldehit içine 20 dk yüksek düzey dezenfeksiyon	Dezenfeksiyon sonrası distile su ile durulanmalı, kurutulmalı ve dolapta saklanmalıdır
	Termometreler	%70 etil/isopropil alkol ile kuvvetlice ovuşturarak silmek	Her hastaya özel termometre kullanılması önerilir.
	Hidroterapi tankları	1/100 dilüe çamaşır suyu ile tank doldurulup 10 dk beklenir, sonra boşaltılıp kuruması beklenir	Dezenfektan etkili iyodoforlar da aynı amaçla kullanılabilir
Kritik Olmayan Aletler	Tansiyon aleti manşonu, EKG kablo ve probları, tutucuları, steteskop, ilaç kadehleri, oksijen maskeleri, ambu mask	1/100 dilüe çamaşır suyu ya da %70 alkol ile silinir	Çamaşır suyu sadece sert ve düzgün yüzeyler için uygundur. Deri, mukoza ve göz irritasyonu yapabilir
	Nemlendiriciler	Tek kullanımlık olması önerilir	Mutlaka içine steril su konulmalı, sabit nemlendiriciler kullanılıyor ise her hastadan sonra çıkarılmalı 1/10 çamaşır suyu ile dezenfekte edilmeli, kullanılmadığında rezervuarları kuru olarak tutulmalıdır
	Medikasyon nebulizatörleri	Tek kullanımlık olması önerilir, aynı hastada tedavi sonuna kadar kullanılabilir	Alkolle silinip kurutulduktan sonra tekrar kullanılabilir

HAZIRLAYAN BÖLÜM KALİTE SORUMLUSU	KONTROL EDEN KALİTE YÖNETİM DİREKTÖRÜ	ONAYLAYAN BAŞHEKİM
--	--	-------------------------------